

DOEK
**SCHOON-
GENOEG**
VAN ZWERFVUIL

Vlaamse coördinatieopdracht

Gouverneur West-
Vlaanderen

Jaarverslag 2016

Voorwoord

Na vijf jaar gouverneurschap met een belangrijke Vlaamse taakstelling, vooral met de Vlaamse coördinatieopdracht, neem ik de gelegenheid te baat om in de rand van het voorwoord van het jaarverslag twee getrokken lessen voor mezelf en voor het algemeen belang te situeren.

We kunnen er niet aan voorbij: het bestuurlijk landschap in Vlaanderen is druk. Er zijn de verschillende beleidsniveau's met aanverwante administraties en diensten. Elk doet aan territoriumafbakening, ook al zijn er *overlaps*. Elk wil vooral een krachtige en dienstverlenende overheid zijn en elk ziet het belang van een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen en binnen bestuurslagen. Dat maakt maatwerk mogelijk en vergroot de betrokkenheid van burgers. Die bestuurlijke drukte kan complex lijken. We leven nu eenmaal in een complexe realiteit. We leven ook in een complexe samenleving. Er zijn twee niet te stoppen processen die zorgen voor die complexiteit van onze samenleving. Dat zijn de maatschappelijke verdichting en versnelling. Deze processen hebben te maken met de blijvende bevolkingsaan groei – we zijn almaar met meer- , wat zorgt voor bevolkingsverdichting – we leven dicht bij elkaar met minder tussenruimte -. Hierdoor stijgt het aantal contacten. De spectaculair toegenomen mobiliteit, het snel stijgend opleidingsniveau en wat allemaal mogelijk is met informatica en internet zorgen vervolgens voor de maatschappelijke versnelling. Maatschappelijke verdichting en versnelling leiden samen tot een sterke toename van het aantal verbindingen tussen gemeenschappen. De verbindingen zijn er en dat is maar goed ook. De nood aan verbinding is immers een menselijke basisbehoefte. Verbinding is een woord dat grote furore maakt; het belang ervan is wetenschappelijk gestoeld. De toename van het aantal verbindingen stroomt samen met een gepaste dienstverlening van de overheden, die tevens waken over de maatschappelijke belangen van onze en de toekomstige samenleving. Door onze bestuurlijke drukte is er een ruim aanbod en aandacht voor quasi alle aspecten van menselijke belangen en behoeften.

West-Vlaanderen heeft een gigantische en indrukwekkende westerbuur: de Noordzee die uitmondt in de Atlantische Oceaan. Meer dan 50% van de zuurstof die we inademen, wordt geproduceerd door de oceaan. Onze westerse cultuur is nog steeds doordrongen van geloof in vooruitgang, al is het geloof dat alles steeds beter wordt, aangetast. De realiteit van de klimaatverandering sijpelt hardnekkig door in onze beleving op onze dierbare aardbol. De self-fulfilling prophecy van Robert Merton beschrijft het mechanisme waarbij door een bepaalde overtuiging of houding een vicieuze zelfbevestigende cirkel kan ontstaan, met invloed op wat er gaat gebeuren. Dit wordt gevoed door geloof in een verwachte toekomst. De kracht van intelligent optimisme impliceert geen negatie van de mondiale ecologische realiteit, wel het geloof in een positieve uitkomst voor iedereen. De natuur is van belang voor ons, mensen, aangezien we van die natuur afhankelijk zijn en daardoor ook kwetsbaar zijn. De natuur legt ons bijzondere verplichtingen op. Het gaat om een natuurethiek die mensen met zeer verschillende waardesystemen kunnen begrijpen en accepteren.

De klimaatverandering heeft vele gevolgen voor de natuurlijke en menselijke systemen op alle continenten en de oceaan. De evolutie van temperatuur en neerslag en van het smelten van

sneeuw en ijs leidt in vele regio's tot veranderingen in de hydrologische systemen met gevolgen voor de omvang en de kwaliteit van de waterbronnen. Ook de biodiversiteit en de door haar geleverde diensten worden door de klimaatverandering beïnvloed. Vlaanderen heeft ambities om binnen haar mogelijkheden en bevoegdheden de nodige verantwoordelijkheden te nemen aangaande de impact van de klimaatverandering. Dat blijkt duidelijk uit de plannen als Vlaamse Baaien, T.OP Kustzone en Windkracht 2020. Het is belangrijk dat ze gerealiseerd worden, want het algemeen belang is in deze primordiaal.

Ik dank de leden van de Vlaamse regering, de Vlaamse overheid, het provinciebestuur en alle lokale besturen en andere partners voor het vertrouwen dat in mij en mijn Vlaamse dienst van de gouverneur wordt gesteld inzake de uitvoering van de coördinatieopdracht.

Carl Decaluwé
Gouverneur van West-Vlaanderen

Overzicht van de lopende en opgestarte opdrachten

Stuurgroep Natuurinrichtingsproject De Blankaart

Langs de rechteroever van de IJzer, tussen Oost-Vleteren en Diksmuide ligt het natuurgebied De Blankaart, een planten- en vogelparadijs met een internationale uitstraling.

De naam Blankaart verwijst naar 'blank staan, onder water staan'. De Blankaartvijver is een restant van vroegere turfwinning en is dus door de mens uitgegraven.

De Blankaart is een watergebied van internationale betekenis (Overeenkomst van Ramsar van 2 februari 1971 inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn¹) en is volledig gelegen in een speciale beschermingszone, aangeduid in uitvoering van richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand.

¹ Tijdens een conferentie over watergebieden van internationaal belang, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels, die in februari 1971 in Ramsar (Iran) werd gehouden, hebben de afgevaardigden van 18 landen, waaronder België, hun instemming betuigd met een ontwerp van Overeenkomst over de watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels ("Overeenkomst van Ramsar"). Op 22 februari 1979 heeft België deze Overeenkomst goedgekeurd door middel van bekrachtiging van de wet "houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn in het bijzonder als woongebied voor watervogels, opgemaakt te Ramsar (Iran) op 2 februari 1971" (BS 12/04/1979).

Voorgeschiedenis

In het gebied kwamen een aantal knelpunten ten aanzien van de natuur en het natuurlijk milieu voor :

- verdroging door een eenzijdige afstemming van het waterpeilbeheer op de landbouwfunctie;
- versnippering van de natuurwaarden in de IJzervallei;
- eutrofiëring en vermessing van het oppervlaktewater in het algemeen en van de Blankaartvijver in het bijzonder;
- erosie binnen het ruimere Blankaartbekken die aanleiding geeft tot eutrofiëring en vermessing;
- verstoring door recreatie, luchtvaart en jacht.

Ook deden zich problemen voor van wateroverlast ter hoogte van de hoeves die op de rand van de laaggelegen gronden gelegen zijn. In de speciale beschermingszone "IJzervallei" was sprake van suboptimale waterpeilen.

Voor de oplossing van een aantal van bovenvermelde knelpunten werd op 29 maart 2001 een raamakkoord ondertekend werd door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw Vera Dua, de provincie WestVlaanderen, het gemeentebestuur van Diksmuide, het gemeentebestuur van Houthulst, het polderbestuur van de Zuidijzerpolder, de vzw Natuurreservaten, de Vlaamse Maatschappij voor watervoorziening, het Vlaams Agrarisch Centrum, de Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat, het IJzerbekkencomité, de afdeling water van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de afdeling Natuur van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de afdeling Waterwegen Kust van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de afdeling Land- en Tuinbouwvorming van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en het Instituut voor Natuurbehoud².

Inhoud Raamakkoord De Blankaart

De maatregelen die binnen dit raamakkoord werden afgesproken zijn de volgende:

- aanleg van een dijk met een binnendijks peilbeheer afgestemd op de landbouw,
- verhoging van het buitendijks waterpeil afgestemd op de noden van de natuur
- verwerving door het Vlaams Gewest van 415 ha laaggelegen gronden,
- vermijden of vergoeden van schade aan aangrenzende percelen, en technische ingrepen in het gebied ten behoeve van het integraal waterbeheer, met inbegrip van een verhoging van de pompcapaciteit³.

Het raamakkoord heeft als doel de veiligheid van de bewoners in het Blankaartbekken te garanderen, de internationaal belangrijke natuurwaarden in het Blankaartbekken te behouden en verder te ontwikkelen en de inkomensverliezen veroorzaakt door een aangepast waterbeheer te vergoeden. Kort daarna werd een grondenbank opgericht om de laaggelegen gronden te verwerven. Op 24 november 2006 heeft de minister een natuurinrichtingsproject ingesteld om het natuurherstel te realiseren. Op 23 juni 2008 heeft de minister de maatregelen en modaliteiten van het natuurinrichtingsproject vastgesteld. De maatregelen omvatten inrichtingswerken voor het behoud en de ontwikkeling van het rietmoeras en de verhoging van het waterpeil. De peilverhoging gebeurt in 3 fasen. De peilverhogingen fase I en II zijn beperkt en zijn een geleidelijke overgangsfase naar de definitieve fase III. In fase III zal een waterpeil worden ingesteld dat optimaal is voor moerasherstel

² Toenmalige benamingen

³ Ministerieel besluit tot instelling van het natuurinrichtingsproject De Blankaart (B.S. 12 juli 2004)

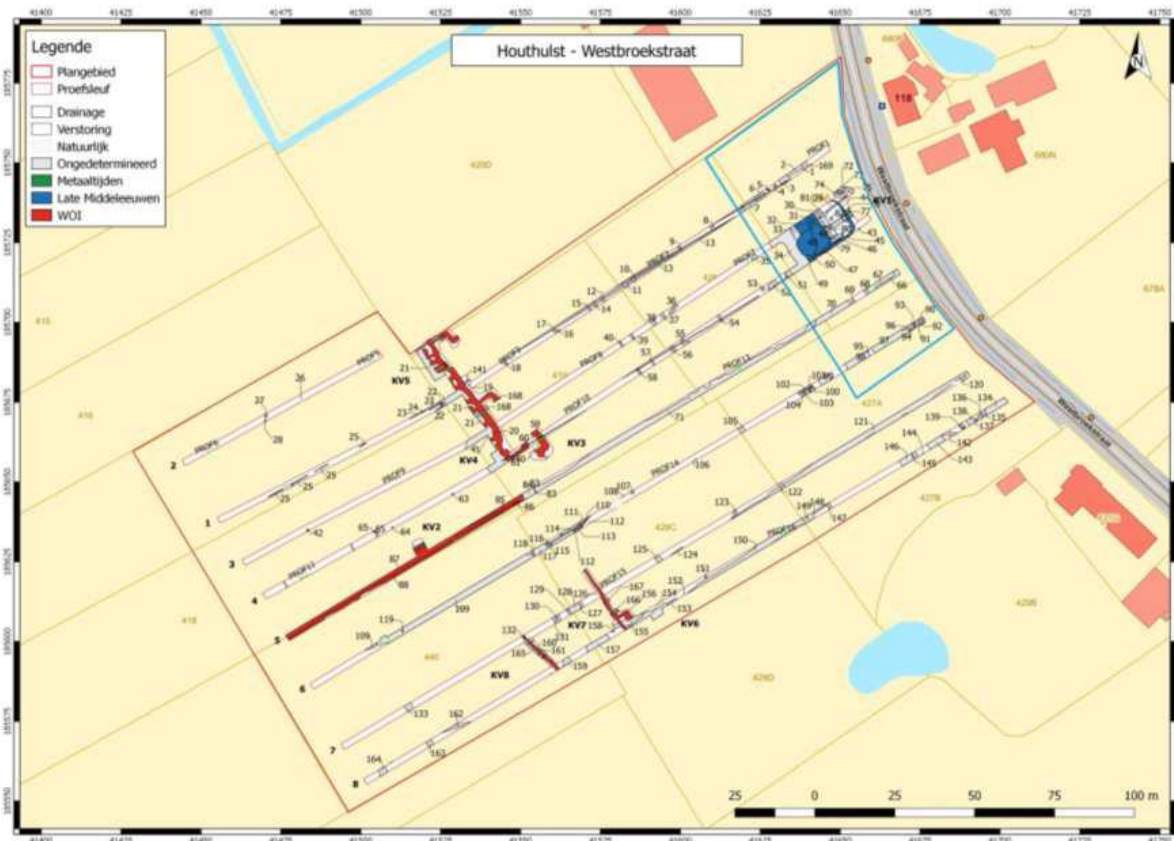
en –ontwikkeling. De werken gebeuren enkel op percelen die in eigendom zijn van het Agentschap voor Natuur en Bos of Natuurpunt.

Stuurgroep Raamakkoord

De Stuurgroep Raamakkoord Blankaart kwam onder voorzitterschap van de gouverneur op 22 november 2016 opnieuw samen voor rapportage over de dijkaanleg, als belangrijk deel van het natuurinrichtingsproject .

Het archeologische onderzoek van de op te hogen akkerpercelen (uitgevoerd van 23/03/2016 tot 8/4/2016) geeft aan dat er waardevolle archeologische sporen dienen gevrijwaard te worden. Het gaat onder meer over loopgraven en passerellen uit WOI.

Daarnaast wordt de procedure Dijkendecreet verdergezet en start de uitvoering van de reeds vergunde werken voor de dijk aanleg fase 2. Er dient nog een klein tracé aangepast te worden en hiervoor wordt vervolgens een nieuwe stedenbouwkundige aanvraag ingediend.

Communicatie met de omwonenden blijkt cruciaal. Er is de vaststelling dat bij het gemeentebestuur van Houthulst de perceptie werd gecreëerd als zou Waterwegen en Zeekanaal NV geen gehoor geven aan de verzuchtingen van de belanghebbenden in het gebied. Op basis van de 12 bezwaren uit de stedenbouwkundige aanvraagprocedure (openbaar onderzoek) leidde tot een negatief advies van het College Burgemeester en Schepenen én van de gemeenteraad. De gouverneur onderstreepte tijdens het overleg van de Stuurgroep te betreuren dat een lokaal bestuur een Vlaams project vertraging laat oplopen. Er wordt nog gericht ingezet op goede communicatie en op het intermediaire instrument van bemiddeling door de gouverneur.

Stuurgroep Raamakkoord antiverziltingsmaatregelen bij Zwinuitbreiding

Het Zwin is ongetwijfeld het bekendste natuurreserveaat van de Vlaamse en Nederlandse kust: een boeiend stuk weidse natuur van 213 hectare groot, gelegen op het grondgebied van de gemeenten Knokke-Heist (BE) en Sluis (NL). Het natuurgebied is een uitgestrekte zandvlakte die is ingesloten door een brede duinenrij en een dijk, en die via een getijdengeul in verbinding staat met de zee. Door die geul – het laatste overblijfsel van de middeleeuwse verbinding tussen Brugge en de Noordzee – stroomt twee keer per dag zeewater de Zwinvlakte binnen. Dat voortdurende spel tussen zee en land, maakt van het Zwin een uniek landschap in Europa.

Het zoute water komt echter niet altijd overal: de slikken krijgen twee keer per dag water over zich heen, terwijl de hoger gelegen schorren alleen overstromen bij springtij. Beide kennen een bijzondere planten- en dierenrijkdom. Daarnaast is het Zwin een waar paradijs voor allerlei vogels: broedvogels vinden er beschutting, rust, en voedsel, terwijl trekvogels die de kustlijn volgen op weg naar warmere oorden er graag even halt houden om kracht op te doen.

Het natuurgebied Het Zwin wordt met 120 hectaren uitgebreid, door ontpoldering van een deel van de Willem-Leopoldpolder. Deze uitbreiding zal de verzanding van het huidige Zwingebied verminderen en de natuurlijke rijkdom van het gebied vrijwaren.

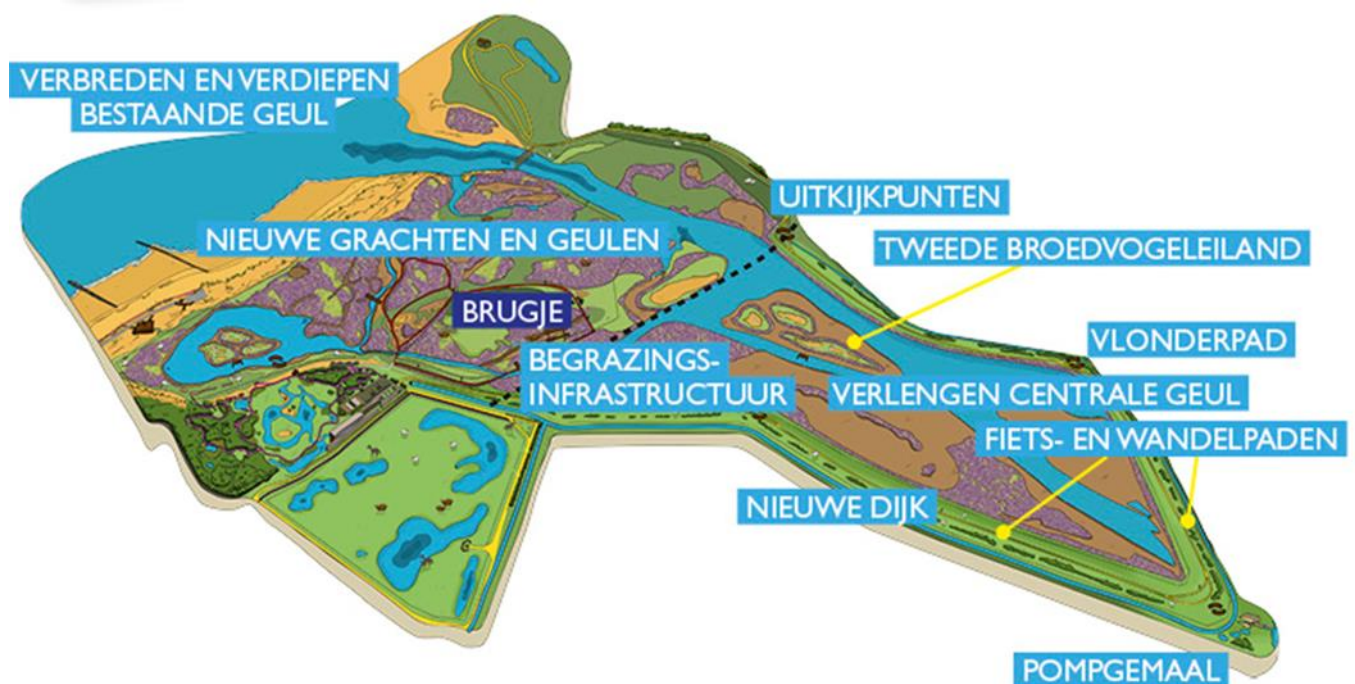
Voorgeschiedenis

De Vlaamse regering heeft op 12 juli 2013 het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Zwin en Zwinbosjes” definitief vastgesteld (publicatie Belgisch Staatsblad 1 augustus 2013). Door deze bestemmingswijziging kan de Zwinuitbreiding worden gerealiseerd.

Deze uitbreiding kadert in een herstelprogramma voor het Schelde-estuarium. Dit herstelprogramma is uitgewerkt in een “ontwikkelingsschets 2010 (OS 2010)” waaraan de Nederlandse en de Vlaamse regeringen zich beide in 2001 hebben verbonden in het “internationaal verdrag over de goedkeuring van de ontwikkelingsschets 2010”.

In het RUP wordt dan ook verwezen naar het algemeen belang als grondslag, waarbij het bestaande Zwin, omvattende ongeveer 183 ha, waarvan 33 ha op Nederlands grondgebied, wordt uitgebreid met een te onteigenen gebied, akkerland ten belope van 120 ha.

In essentie komt het erop neer dat via de ontpoldering van een deel van de Willem-Leopoldpolder de komberging van Het Zwin wordt vergroot en de verzanding verminderd (zonder maatregelen zou Het Zwin op termijn worden afgesnoerd en evolueren naar een systeem van duinen, rietvelden en wilgenstruelen). De gouverneur voerde in het najaar 2013 gesprekken met de Associatie Polderbesturen die sterk gekant was tegen het project van de Zwinuitbreiding, voornamelijk vanuit schrik voor verzilting van de aangrenzende poldergronden. Begin januari 2014 werd een raamkoord Zwinuitbreiding vanuit de VLM regio West, die hiertoe het secretariaat op zich neemt, uitgewerkt en onderhandeld. De gouverneur is voorzitter van de stuurgroep van het Raamkoord antiverziltingsmaatregelen Zwinuitbreiding die de engagementen uit het akkoord en het verloop van de te realiseren projecten opvolgt.

Inhoud raamkoord

Doel van het Raamkoord is om op een geïntegreerde manier te komen tot een verbeterde waterhuishouding in de Oostkustpolder, om problemen van verzilting, overstromingsschade en droogte te voorkomen. Het raamkoord werd gesloten door alle betrokken partijen: de bevoegde ministers, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos,

In maart 2016 doken kranen en bulldozers op in de Willem-Leopoldpolder om de Zwingeul te verlengen en de nieuwe dijk aan te leggen. In augustus startten de werken in de Zwinvlakte zelf. Hier wordt de Zwingeul verbreed en verdiept.

De werken aan de monding zijn bijna voltooid. Het westelijk duin is zo goed als volledig afgegraven. Er wordt hard gewerkt aan het verder uitdiepen en verbreden van de Zwingeul zodat deze fase van de werken tegen het voorjaar 2017 afgerond kan worden. De klei en het zand worden naar de Willem-Leopoldpolder gebracht voor de opbouw van de dijk. Deze krijgt stilaan vorm en de aanleg van de kleiteen is bijna afgerond.

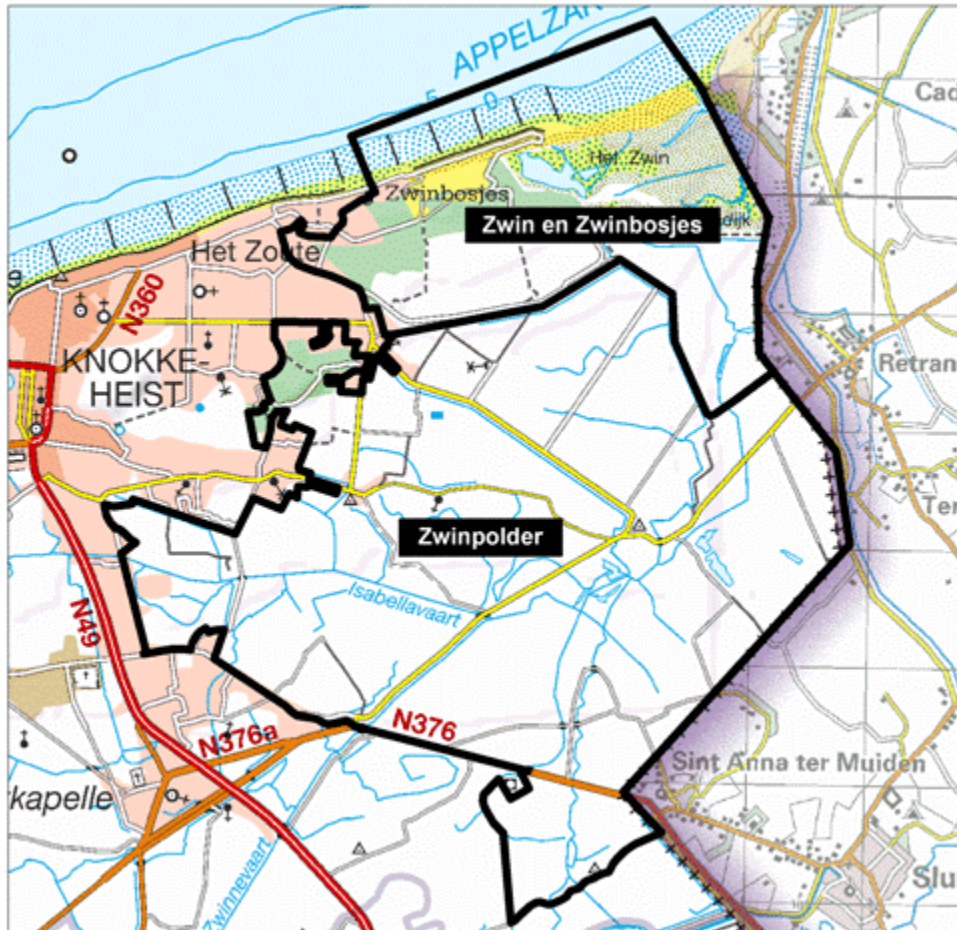

Het pompegebouw is al goed gevorderd. Tegen eind dit jaar zullen de betonwerken achter de rug zijn. Vanaf januari 2017 start de binnenaafwerking van het pompegebouw.

Dit werd toegelicht op het overleg van de Stuurgroep op 12 oktober.

Planbegeleidingsgroep Nieuwe Watergang in Zwinpolders

De planbegeleidingsgroep Nieuwe Watergang onder voorzitterschap van gouverneur Decaluwé is sterk gelinkt aan de uitvoering van de Zwinuitbreiding en het Raamakkoord Antiverziltingsmaatregelen Zwinuitbreiding.

Situering

In december 2010 startte de Vlaamse overheid met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de natuurlijke en de agrarische structuur van het Zwin en de omliggende polders in de gemeente Knokke-Heist. Er is daarvoor beslist om voor deze regio twee Ruimtelijke Uitvoeringsplannen op te maken:

- Het RUP "Zwin en Zwinbosjes"
- Het RUP "Zwinpolder"

Het RUP "Zwin en Zwinbosjes" is definitief vastgesteld door de Vlaamse regering op 12 juli 2013. Via dit RUP krijgt het te ontpolderen deel van de Willem Leopoldpolder de bestemming Natuurgebied. Het RUP "Zwinpolder" is definitief vastgesteld door de Vlaamse regering op 30 januari 2015.

In de Zwinpolder zijn een aantal beschermde landschappen en monumenten. Ook zijn een aantal dijken, waterlopen en kreken aangeduid als respectievelijk. droge en natte lineaire elementen met een belangrijke ecologische of cultuurhistorische waarde.

Het gebied is een groot aaneengesloten landbouwgebied gelegen in de polders. Het bestaat vooral uit grote percelen en goed gestructureerde bedrijven. Ongeveer 400 ha worden uitgebaat als grasland, de rest als akkers. De grootste oppervlakte wordt gebruikt door gespecialiseerde akkerbouwbedrijven en rundveebedrijven.

Landinrichtingsproject Zwinpolders

Het landinrichtingsproject Zwinpolders heeft volgende doelstellingen:

- Het vrijwaren van de toekomstmogelijkheden van land- in tuinbouw in het projectgebied, door het uitvoeren het raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder in functie van het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intertijdengebied
- Het verbeteren van de waterkwaliteit in het projectgebied.
- Het ontwikkelen van de natuurwaarden in het gebied door gerichte aankoop en de inrichting van de in het gebied gelegen SBZ-zones en dat in functie van de realisatie van milderende maatregelen en in functie van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen.
- Het ontwikkelen van een inrichtings-, beheer- en communicatievisie voor de erfgoed- en archeologische relictten in het projectgebied en dit meer specifiek voor de in het gebied aanwezige historische dijken, forten en industrieel erfgoed. Deze visie dient ook te passen binnen de ruimere context van communicatie en positionering van de Zwinstreek.
- Het aanpassen van het recreatief netwerk in het projectgebied op de nieuwe mogelijkheden en opportuniteiten geboden door de ontwikkeling van het bezoekerscentrum “Het Zwin” , de nieuwe internationale zeedijk, de mogelijkheid tot het opzetten van een grensoverschrijdend wandelnetwerk en het natuureducatief centrum van de gemeente Knokke-Heist op de site van het als monument beschermd waterzuiveringsstation van Knokke-Heist.

De Vlaamse regering heeft op 15 april 2016 het landinrichtingsproject Zwinpolders goedgekeurd. Vervolgens werd ook de beslissing tot oprichting en samenstelling van de planbegeleidingsgroep van het landinrichtingsproject Zwinpolders goedgekeurd

De planbegeleidingsgroep heeft volgende taken:

- het adviseren van de Vlaamse Landmaatschappij bij de opmaak van de landinrichtingsplannen in uitvoering van het landinrichtingsproject.
- het adviseren van de aanpassingen aan een ontwerp van landinrichtingsplan n.a.v. van het openbaar onderzoek en de adviezen van deputatie en gemeenten

- het bepalen van de voorwaarden van de uitvoeringsinitiatieven, het jureren van de ingediende projectvoorstellen voor uitvoeringsinitiatieven en het adviseren van de minister voor de goedkeuring van de projectvoorstellen voor uitvoeringsinitiatieven.

16 juni 2016: installatievergadering van de planbegeleidingsgroep

- goedkeuring huishoudelijk reglement,
- kennismaking leden en project (inclusief raamakkoord),
- toelichting procedure landinrichting en rol planbegeleidingsgroep
- voorstel planning werking planbegeleidingsgroep en uitvoering.

24 november 2016: overleg planbegeleidingsgroep

- Informatieoverdracht door de Vlaamse Milieumaatschappij over de waterkwaliteit in de Zwinnevaart-Isabellavaart en de metingen betreffende de verziltingsproblematiek in het projectgebied Zwinpolder;
- Toelichting en advisering: Voorstel Landinrichtingsplan “Nieuwe Watergang” (de nieuwe naam van dit landinrichtingsproject).

Internationale Zwincommissie

Op 24 november kwam de Internationale Zwincommissie samen in het Bezoekerscentrum van Het Zwin Natuurpark.

Er werd een stand van zaken gegeven van de lopende werken in het natuurgebied.

T.OP Kustzone

De kustzone is een dynamisch gebied met grote uitdagingen op het vlak van klimaat, wonen, werken, mobiliteit, energie, water, recreatie, biodiversiteit en landbouw. Er zijn tal van projecten, visies, ideeën en er zijn veel overheden en partners actief. Heel wat initiatieven overlappen of beïnvloeden elkaar. Afstemming is nodig.

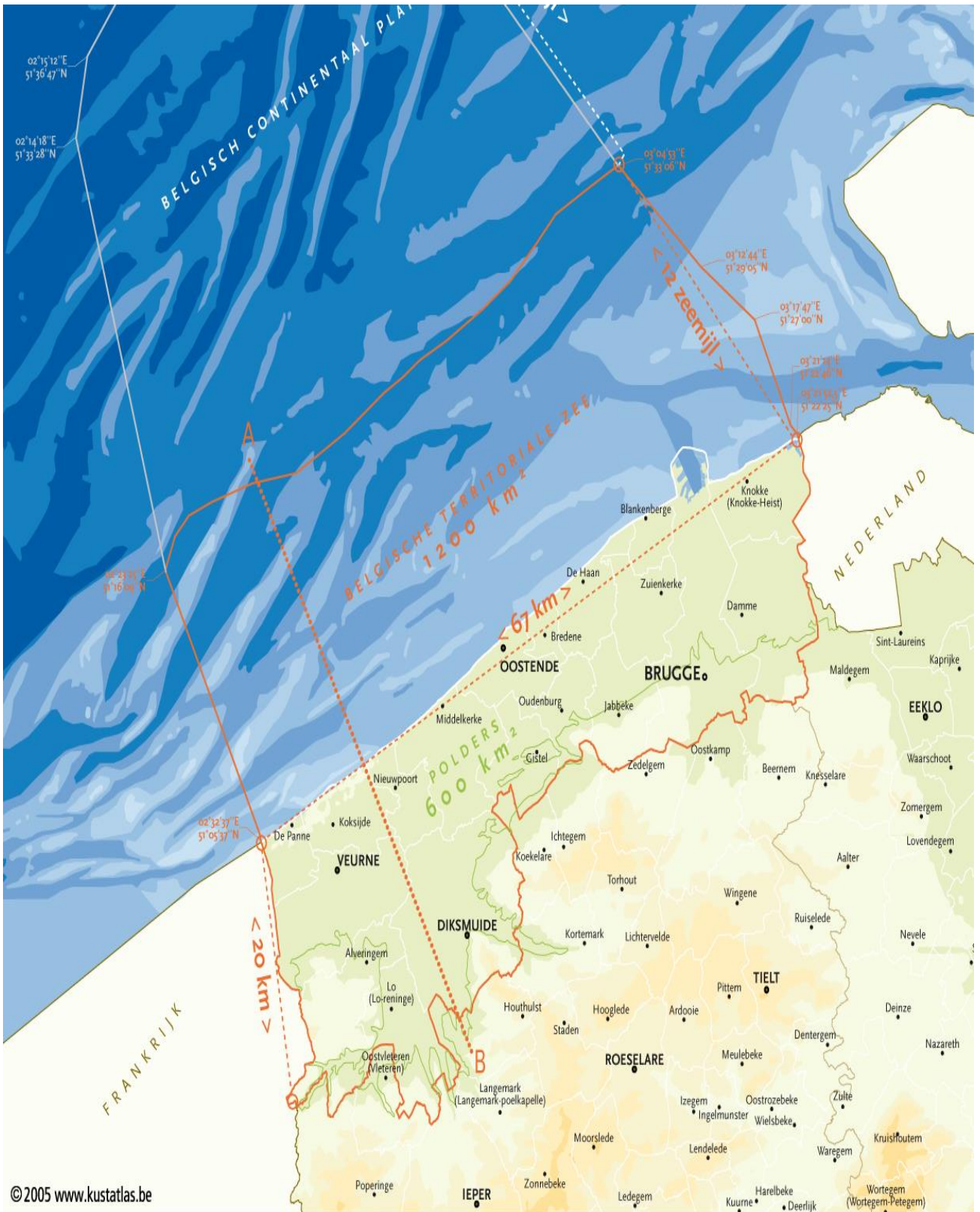
Daarom heeft het departement Ruimte Vlaanderen een territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) opgestart voor het gebied en een samenwerkingsovereenkomst getekend met de provincie West-Vlaanderen. Beide overheden maken samen werk van een actiegericht programma voor de ruimtelijke ontwikkeling van de kustzone op korte en middellange termijn. Samen met alle belanghebbenden en met de lokale overheden wordt op een constructieve manier samengewerkt rond thema's zoals stedelijke reconversie, verzilting en ruimtelijke kwaliteit.

Een territoriaal ontwikkelingsprogramma is een nieuw instrument in het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid. Het is erop gericht relevante belanghebbenden in een bepaald gebied samen te brengen om vanuit gemeenschappelijke doelstellingen en gedeeld eigenaarschap tot een programma van realisaties op korte en middellange termijn te komen.

Het projectgebied omvat naast de tien kustgemeenten (De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge, Brugge en Knokke-Heist) negen steden en gemeenten uit het hinterland, die overwegend ingenomen worden door de polders (Veurne, Alveringem, Lo-Reninge, Diksmuide, Gistel, Oudenburg, Jabbeke, Zuienkerke en Damme). De voorzee, het strand, de duinen en de polders vormen immers een geomorfologisch geheel. Heel wat van de knelpunten en potenties manifesteren zich in deze ruimere omgeving.

T.OP Kustzone kan voortbouwen op de opgedane kennis uit het gebiedsgerichte traject van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen voor de Oostkust. Ruimte Vlaanderen heeft daar verschillende kustgemeenten, de provincie West-Vlaanderen, het gewest en vele partners uit het middenveld rond de tafel gebracht om na te denken over de toekomst van de kustregio.

Ook de resultaten van de studie Metropolitaan Kustlandschap 2100 bieden een nuttige basis voor het programma. Via ontwerpend onderzoek werden hier langetermijnbouwstenen ontwikkeld voor een duurzame kustregio.

Organisatiestructuur

De verschillende acties binnen T.OP Kustzone (zoals de studie rond verdichting en reconversie of rond de polders) krijgen een eigen project-aansturing met daarin de relevante partners voor het specifieke project.

Kernteam: dagelijkse werking T.OP Kustzone.

Stuurgroep, voorzitter Peter Cabus: met vertegenwoordigers van Ruimte Vlaanderen, de provincie en de gemeentebesturen en kabinetschef gouverneur (waarnemer) .

Onder voorzitterschap gouverneur:

- Beleidsgroep:

In de beleidsgroep zetelen de vertegenwoordigers van de gemeenten (zowel bestuurlijk als ambtelijk), van de provincie (betrokken gedeputeerden en provinciale diensten) en de Vlaamse administraties.

- Klankbordgroep:

In de klankbordgroep zetelen de vertegenwoordigers van het georganiseerd middenveld uit de regio. De belanghebbenden voor alle ruimtegebruikers in de 19 gemeenten.

Op 13 oktober was er een eerste samenkomst van de Beleids- en Klankbordgroep samen. Dit voor een eerste algemene voorstelling van het project met vraagstelling.

[... Door veel organisatiebreed beleid te formuleren, gaan we voorbij aan de urgente zorg voor onze planeet. Bovendien is er de vaststelling dat soms schijnbaar logische interventies kunnen leiden tot

onlogische gevolgen. We geven dikwijls onvoldoende bewust sturing aan de onberekenbare aspecten en dat juist omdat ze onberekenbaar zijn. De natuur is dat in zekere mate.

De natuur zorgt voor weidse polderlandschappen, met een uitgekiend waterstelsel van kreken en poldersloten. West-Vlaanderen is historisch gezien lang een weinig verstedelijkte provincie geweest, maar beent nu de rest van Vlaanderen snel bij. Ook in onze provincie komt er een almaar grotere druk op de open ruimte. Het wonen en de niet-agrarische bedrijvigheid zijn de belangrijkste drijvende krachten voor de toename van bebouwing in de open ruimte. Economische, ecologische en sociale belangen staan soms scherp tegenover elkaar. Daar tegenover staat het belang van open ruimte met haar morfologie, haar functies en haar symboliek. Het gaat om meer dan het typische buitenleven met landschapsaspecten als weidheid, de spanning tussen water en land, verrassende einders en de speling van het licht op de glooiingen. Open ruimte zorgt letterlijk voor ademruimte. De aanwezigheid van open ruimte in de directe of nabije omgeving van de woon- en werkplek, verhoogt de leefkwaliteit. Daarom is het belangrijk om zeer doordacht om te gaan met open ruimte en volop in te zetten op hergebruik, reconversie en renovatie van gebouwen...] (uit de speech van de gouverneur bij de eerste vergadering van de Beleids- en Klankbordgroep op 13 oktober)

Stuurgroep

Tijdens het eerste overleg van de Stuurgroep op 7 januari werd geopperd dat T.OP Kustzone een bottom-up traject is. Daarom wil men de 19 gemeenten voldoende te betrekken. Er dient een vertegenwoordiging te komen in de stuurgroep, daarnaast dient er regelmatig plenair teruggekoppeld te worden. De bestaande fora zoals het burgemeestersoverleg worden ingezet. Ook andere Vlaamse partners (MOW, AWV, MDK, ANB, VLM, ...) worden voortaan betrokken.

Op 6 juni werd aan de Stuurgroep een situering gebracht van :

- Labo Ruimte stedelijk systeem kust, ontwerp onderzoek naar transformaties van de bebouwde omgeving in de kustzone. Tot vandaag konden de offertes worden ingediend. De volgende dagen worden de 7 ontvangen offertes bekeken en wordt er een ontwerp team geselecteerd. Vanaf 1 september zal het team aan de slag gaan.
- De studie ‘Labo Ruimte’ zal input geven voor het ‘Verdichtings- en reconversiekader’ dat zal opgemaakt worden door Ruimte Vlaanderen, de provincie West-Vlaanderen en de 19 betrokken gemeenten.
- Kennisontsluiting omtrent klimaatverandering in de polders, watermanagement, landbouw en natuur. Vooronderzoek door het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid is afgerond. Eerste samenkomst met verschillende administraties van de provincie en Vlaanderen wordt voorzien in september.
- De partners voor het Europees project (in opmaak, aanvraag in het najaar van 2016, provincie West-Vlaanderen is lead-partners) VEDET (regio Westhoek en Dunes de Flanders (FR)) hebben aan T.OP Kustzone en Ruimte Vlaanderen gevraagd om te participeren. Zo kan er bijkomend worden ingezet op een globale visie op het gebied vanuit het oogpunt ‘omgevingskwaliteit’. Ruimte

Vlaanderen wil hierop ingaan, wanneer er ook voldoende aandacht is voor lokale betrokkenheid en draagkracht.

— Als het Europees project SCAPE kan gaan, zal er een afstemming gebeuren met T.OP Kustzone, voor wat betreft het traject voor klimaatverandering en de verandering in de polders.

Vlaamse Baaien

Het klimaat verandert en de zeespiegel stijgt. Hierdoor worden de Vlaamse Kust en het achterland door de zee bedreigd. Het is nodig nu stappen te nemen om de veiligheid van ons land te garanderen. Door die maatregelen niet alleen op zichzelf en op korte termijn, maar in samenhang met andere problemen aan de kust te beschouwen, kan een meerwaarde worden bereikt en wordt het probleem van de veiligheid een kans voor een betere en mooiere kust.

Met Vlaamse Baaien streeft de Vlaamse Regering naar een duurzame langetermijnvisie voor onze kustbescherming vanuit het oogpunt van klimaatadaptatie. Dit met noodzakelijke innovatieve maatregelen op grotere schaal.

Op de kortere termijn wil de Vlaamse Regering met Vlaamse Baaien inzetten op ingrepen, die op zichzelf belangrijke opportuniteiten hebben en tevens reeds gepaste investeringen zijn voor de langere termijn.

Het gaat om:

- de realisatie van een golvenluwe zone om binnenscheepvaart van de haven van Zeebrugge naar de Scheldemonding te faciliteren.
- Tevens wordt er een pilooteiland gerealiseerd dat toelaat onontbeerlijke praktijkervaring op te doen en een uitwijkmogelijkheid biedt voor het Sterneneiland.
- Voor het kustbeschermingsonderhoud wil men werken met alternatieve voedingsmethodes, grotere hoeveelheden zand en vernieuwd zeeweringstechnieken. Het is noodzakelijk om ook op dat vlak voldoende praktijkervaring op te doen.
- Het hergebruik van zandige baggerspecie zal de maritieme toegankelijkheid voor onze havens vrijwaren.

Deze ingrepen aan de oostkust en de beperktere maatregelen aan de midden- en westkust zijn op basis van de huidige inschatting technisch haalbaar in de periode 2020-2030. Om tot uitvoering over te gaan zijn er echter nog heel wat bijkomende onderzoeken nodig.

Vlaams minister Weyts en federaal staatssecretaris De Backer kondigden op 1 oktober op een persconferentie in Knokke-Heist aan dat er gewerkt wordt aan een proefeiland voor onze kust.

Vlaams minister Weyts wil een uitgebreidere en efficiënte organisatiestructuur met interactieve beleidsvoering om dit te kunnen realiseren. Op 17 oktober had de gouverneur een overleg met het kabinet Weyts over zijn rol als voorzitter van het Stakeholdersforum. Een stakeholdersplatform Vlaamse Baaien verenigt alle vertegenwoordigers van de bevoegde federale diensten, provincie, kustgemeenten en niet-gouvernementele organisaties. Dit platform krijgt de opdracht adviezen te formuleren aan de bevoegde

minister inzake de besluitvorming over maatregelen en projecten van Vlaamse Baaien. Daarnaast is er nog een Technische Commissie en Projectteam.

Proper West-Vlaanderen

Op initiatief van de gouverneur startte in 2015 het integraal proefproject 'Proper West-Vlaanderen', met steun van het netheidsnetwerk 'indevuilbak', de provincie West-Vlaanderen en de West-Vlaamse afvalintercommunales. Een projectgroep waarin elk van deze partners vertegenwoordigd is, begeleidt het traject naar een propere provincie.

Zo'n 250 toezichthouders namen toen deel aan een eerste handhavingsdag. De evaluatie van deze provinciale handhavingsdag van 23 september 2015 onderschreef de nood aan een betere ondersteuning van de acties en een meer gecoördineerde aanpak. Ook in de Europese Raad klonk het eind 2015 dat het Vlaams zwerfvuilbeleid onvoldoende resultaten boekt. Handhaving werd als hét knelpunt geïdentificeerd.

In 2016 zetten alle betrokken partners verder in op duurzame gedragsverandering bij de burger via een integraal vijfpijlerbeleid (sensibilisering, infrastructuur, omgeving, participatie en handhaving als sluitstuk). De campagne in 2016 vergde een intensieve voorbereiding voor de projectgroep.

De gouverneur schreef gemeenten aan met de oproep tot een uniform handhavingskader en maakte tegelijk een suggestie om een modelbepaling in de reglementering op te nemen. Verder is een handavingshandboek uitgewerkt met daarin aandacht voor de rol van elke handavingspartner en het delen van goede praktijken.

Tijdens het voorjaar van 2016 kregen 136 terreinbeheerders een vorming 'professionele communicatie bij zwerfvuilovertradingen' verspreid over 11 sessies. Enkele partners reserveerden nog bijkomende sessies en ook op de Dag van de Gemeenschapswacht waren er workshops ingepland. Deelnemers kregen telkens een certificaat en een instructiekaart, met een samenvattend overzicht van de aangeleerde tips en tricks. Deelnemers evalueren deze vormingen heel positief, al vroegen sommigen naar een langer programma met rollenspel.

Communicatie

Voor de campagne viel de keuze op de slogan "*ook SCHOON GENOEG van zwerfvuil*", met een beeld dat een strijdvaardig karakter weergeeft.

De projectgroep streeft er naar alle partners maximaal te ondersteunen. Op regelmatige tijdstippen verscheen een nieuwsbrief (mei, juni, augustus) en er werd een promo-artikel verspreid zodat gemeenten bijvoorbeeld in hun nieuwskanalen de campagne konden aankondigen. De communicatiedragers (affiches) werden verdeeld en waren ook vrij beschikbaar op de website www.schoongenoege.be. Dit digitale aanbod laat aan de partners ook toe om de campagne te personaliseren.

De diensten van de gouverneur lichtten aan de burgemeesters de campagne toe op de regionale burgemeesteroverlegmomenten en vroegen er hun engagement: 10 juni (Conferentie van burgemeesters van Zuid West-Vlaanderen), 13 juni (Brugge), 17 juni (Westhoekoverleg), 28 juni (MidWestoverleg) en 1/07 (Oostende).

Op 5 september 2016 is de sensibiliserende communicatiecampagne *ook SCHOON GENOEG van zwerfvuil* gelanceerd, met een link naar de handhavingsweek die er op volgde. De campagne kwam

aan bod via onlinekanalen (Ad Words) en een eigen website (www.schoongenoeg.be), Facebook, Twitter en radiospots op Radio 2 West-Vlaanderen. Heel wat partners verspreidden de campagne ook via hun eigen communicatiekanalen.

Het is een zoektocht om het juiste evenwicht te vinden tussen sensibiliseren en sanctioneren. De insteek blijft een handhavingsweek; in de communicatie blijft het accent dat er sancties volgen bij overtredingen.

Handhavingsweek 18-25 september 2016

Begin september was er een briefing, bijgewoond door 106 toezichthouders, om alle partners te ondersteunen in de voorbereiding en uitvoering van de handhavingsweek. Het communicatiemateriaal is er verspreid (waaronder een 2000-tal affiches), goede praktijken kwamen aan bod (zelfs met rollenspel), alsook het handhavingshandboek: dit document is bedoeld om een duidelijk kader aan handhavingsmogelijkheden te schetsen en te inspireren met goede praktijken.

Terreinbeheerders kregen een button tijdens de handhavingsweek opgespeld. De insteek was om ook het goede gedrag te belonen: wie zijn afval correct deponeerde, kreeg een duurzame, opvouwbaar tas overhandigd.

Meer dan 400 toezichthouders hielden tijdens de handhavingsweek een extra oogje in het zeil voor zwerfvervuiling. De meeste toezichtsbeurten of acties

situeerden zich tijdens de kantooruren (9-17u), met een gelijke spreiding over de weekdays heen, dit terwijl de meeste overtredingen wel 's avonds plaatsvonden. Er waren opvallend minder acties tijdens het weekend. Gemiddeld leverde elke partner 4,3 dagen een operationele inzet tijdens de handhavingsweek.

Er zijn 1328 vaststellingen van sluikestorten en zwerfvuil geregistreerd. In 189 gevallen leidde dit tot de opmaak van een proces-verbaal (94% voor sluikestort), waarvan 145 situaties met een bekende dader. De organisatie van een themazitting vanuit de vaststellingen van de handhavingsweek bleek echter niet haalbaar.

Tijdens een terugkoment op 18 november 2016 wisselden de terreinbeheerders ervaringen uit, die de projectgroep verder vertaalt in acties voor de editie van de campagne en de handhavingweek in 2017.

De campagne werd ook opgepikt door de media, zo werden de Adwords 3 miljoen keer vertoond en was er een bereik van 46.000 twitteraars.

Uitrol naar gans Vlaanderen

De bevoegde minister Schauvliege lanceerde haar zwerfvuilactieplan en besliste de krachtlijnen van het integraal proefproject Proper West-Vlaanderen te verankeren in het Vlaamse zwerfvuilbeleid. In

2017 breiden de assertiviteitstrainingen en de handhavingsweek zo uit naar gans Vlaanderen. Het (uitgebreidde) netheidsnetwerk coördineert de opstartfase. Een promofilm, dat beschikbaar is op de [website](#) van de gouverneur, verzamelt alvast inspirerende getuigenissen van verschillende toezichthouders en geeft praktische tips voor de opstart in andere provincies.

Er wordt in 2017 ook verder gewerkt aan het verfijnen van het registratie-instrument, aan het juridische knelpunt om te handhaven als gewestelijk toezichthouder in een GAS-gemeente en aan de capaciteitsopbouw bij handhavers via briefingsmomenten, vormingen en het handhavingshandboek. Het engageren van bijkomende partners vormt ook een belangrijk actiepunt.

Organisatie van het Offerfeest

Net als in 2015 nam de gouverneur het voortouw om de organisatie van het islamitisch Offerfeest in 2016 in goede banen te leiden. Er was een voorbereidend provinciaal overleg op 8 maart 2016 met alle betrokken actoren (erkende slachthuizen, lokale besturen, VVSG, moslimgemeenschappen, Agentschap Integratie en Inburgering, FAVV en politie).

De gouverneur bevroeg vooraf de erkende slachthuizen via een online enquête naar de beschikbare slachtcapaciteit in de periode van het Offerfeest. Ook de Moslimgemeenschappen werd gevraagd om hun capaciteitsbehoefte door te geven. Na verwerking van deze gegevens bleek er, mits goede afspraken en communicatie tussen de partijen, voldoende capaciteit beschikbaar in West-Vlaanderen.

Voor de praktische organisatie is er door de Moslimgemeenschap per regio een contactpersoon aangeduid, die de contacten onderhoudt met het dichtstbijzijnde slachthuis en de lokale autoriteiten. De gouverneur stelde aan alle betrokken actoren verder een infofiche ter beschikking met de contactgegevens van het regionale aanspreekpunt en de te respecteren voorwaarden voor de organisatie van het Offerfeest.

De gouverneur schreef ook de bevoegde minister Borsus aan voor een herhaling van de richtlijnen met een uitzonderingsmaatregel zodat karkassen het slachthuis mogen verlaten met een hogere kerntemperatuur dan 7°C, zodat het gezamenlijk transport van karkassen mogelijk is alsook een commerciële aangifte namens een groep particulieren. De minister stond dit via een instructie vanuit het FAVV toe met de uitdrukkelijke vraag om in voldoende toezicht op het goede verloop te voorzien.

Na een telefonische contactronde bleek er enkel in de regio Kortrijk/Waregem/Harelbeke toch een capaciteitsprobleem omdat een samenwerking met het dichtstbijzijnde slachthuis uiteindelijk niet volledig haalbaar was. Ook gaf de richtlijn vanuit het Crisiscentrum met een foutieve startdatum wat verwarring. Verder zijn er geen knelpunten gemeld.

Doortrekkersterreinen en pleisterplaatsen voor woonwagenbewoners

Doortrekkersterreinen zijn bestemd en ingericht om op regelmatige basis rondtrekkenden toe te laten. Die gezinnen kunnen er enkele dagen of weken verblijven. De voorzieningen zijn meestal gemeenschappelijk. De gebruikers willen er vooral in familiale groepen bij elkaar staan.

Een parking, een ongebruikte weg of een open ruimte kan dienen om eenmalig of enkele keren per jaar rondtrekkenden op te vangen. Die terreinen zijn niet bedoeld om er woonwagens te plaatsen, maar kunnen wel voor korte tijd als **pleisterplaats** dienen. Een overeenkomst met de eigenaar en/of de gemeente of een gemeentelijk reglement kan het tijdelijk gebruik in goede banen leiden.

De begeleidende brief bij de omzendbrief geeft de gouverneur een driedelige taakstelling:

- De gouverneur is belast met de coördinatie en wordt gevraagd om het voortouw te nemen om (proactief) een inventaris op te stellen van mogelijke pleisterplaatsen in de provincie. Bijzondere aandacht dient te gaan naar pleisterplaatsen voor relatief grote groepen.
- De gouverneur vervult een bemiddelende rol in nauw overleg met de gemeenten en
- De gouverneur heeft een doorverwijsfunctie indien een rondtrekkende geen tijdelijke standplaats toegewezen krijgt na overleg met de gemeente.

Inventaris pleisterplaatsen West-Vlaanderen

In navolging van het provinciaal overleg op 17 december 2015 met vertegenwoordigers van de betrokken lokale besturen, het Minderhedenforum, het Agentschap Integratie & Inburgering en vertegenwoordigers van de woonwagenbewoners voerde de gouverneur in 2016 een bevraging uit bij de burgemeesters en de korpschefs om een zicht te krijgen op het aantal woonwagenbewoners die de provincie West-Vlaanderen aandoen tijdens de 'trekperiode'.

Een 75-tal woonwagens (inclusief caravans) verbleven gedurende één of meerdere dagen in de provincie West-Vlaanderen. De motieven van het verblijf waren werk in de omgeving of verzamelplaats in functie van de doorreis naar buitenland. De woonwagenbewoners verbleven er op een openbare parking (al dan niet na herlokalisatie door de bevoegde diensten) of een privaat landbouwperceel. Het verblijf was voornamelijk tijdens de zomermaanden, maar opvallend ook op het eind van januari. Uit de reisroute en verblijfsperiode blijkt voornamelijk geen noodzaak om het aantal pleisterplaatsen in West-Vlaanderen te verruimen.

Bemiddelende rol bij twistpunten

De gouverneur komt bemiddelend tussen bij twistpunten omtrent het tijdelijk verblijf van rondtrekkenden in gemeenten. In 2016 zijn er geen incidenten gemeld.

Verwijzingsfunctie

Rondtrekkende woonwagenbewoners die na overleg met de gemeente geen tijdelijke standplaats krijgen toegewezen, kunnen contact opnemen met de gouverneur. De gouverneur zal hen dan

doorverwijzen naar een beschikbare pleisterplaats. De Vlaamse Dienst van de gouverneur is als contactpersoon aangeduid voor deze opdracht. Ze zal bij concrete vragen de woonwagenbewoner doorverwijzen. De (te ontwikkelen) inventaris van de pleisterplaatsen zal als basis dienen voor de doorverwijzing. Ook de lokale besturen kunnen bij De Vlaamse Dienst van de gouverneur terecht voor informatie over de realisatie van een doortrekkersterrein of pleisterplaats. In 2016 waren er geen concrete vragen om door te verwijzen, dan wel om een doortrekkersterrein of pleisterplaats te realiseren.

Windkracht 2020

OP 12 september kwam Vlaams minister Tommelein bij de gouverneur langs om 'Windkracht 2020' aan te kondigen. De provinciegouverneurs krijgen in dit verhaal een coördinerende rol, dit naast de taakstelling van de provincies, die als vergunningsleverende instantie van de omgevingsvergunning een prominente plaats innemen voor het welslagen van de ambitie om tegen 2020 minstens 280 extra windmolens geplaatst te krijgen.

In december lanceerden Vlaams minister van Energie Bart Tommelein lanceert samen met Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege 'Windkracht 2020'. De Vlaamse regering keurde dit windplan op 16 december goed op de ministerraad.

De Gewestelijke Stedenbouwkundige Vergunningscommissie (GSVC) – samenwerking met de Cel VIP

De West-Vlaamse GSVC kwam in 2016 niet samen.

Op vraag van de Cel VIP werden de vergunningverlenende instanties (Ruimte Vlaanderen en provincie West-Vlaanderen) samen met het gemeentebestuur van Blankenberge rond de tafel van de gouverneur gebracht op 15 april.

Opzet van het overleg:

- Ongunstig advies van Blankenberge door MINA-, GECORO-raad en stedenbouwkundig ambtenaar voor de stedenbouwkundige en milieuvergunningsaanvraag. Schepencollege Blankenberg volgt dit advies.
- De provinciale milieuvergunningscommissie heeft positief geadviseerd.
- Ruimte Vlaanderen had toen nog wat tijd alvorens de aanvraag te weigeren/goedkeuren.

Cel VIP situeert dat de WT-ontwikkelaars alle inplantingsmogelijkheden binnen Vlaanderen aangesneden hebben. Nu is er een tendens om te kijken naar havengebieden, snelwegen en langsheen hoogspanningslijnen, omdat dit zeer bepalende landschappelijke structuren zijn. De WT worden nog hoger. Deze aanvraag is voor een WT van 180m, maar binnenkort zal dit 200m zijn. Dit om het rendement verder te vergroten. Een effect hiervan is dat de slagschaduw almaar verder komt en er geen clustering meer mogelijk is.

De gedeputeerde geeft aan dat de provincie vanwege de sterke inbreuk in het landschap steeds opteert voor een minimum inplanting van 3 WT.

Uit de repliek en motivering vanuit Blankenberge blijkt dat er een aantal doorslaggevende elementen zijn die dit negatief advies rechtvaardigen. Vrij dwingend is ook de nabijheid van het zeehavengebied van Zeebrugge, waar er vanuit de publieke opinie een grote gedragenheid is om daar WTs in te planten.

Op 7 oktober is er een nieuw overleg over dit dossier, in aanwezigheid van de aanvragende WT-ontwikkelaar. Uit dit overleg kwam geen oplossingsrichting om tot een positief advies te komen.

Overlegplatform Vlaamse Buitendiensten

Op 15 september, een zonnig nazomerdag, ontving de gouverneur – naar jaarlijkse gewoonte ondertussen – de afdelingshoofden van de provinciale Vlaamse buitendiensten in de ambtswoning. Om deze ontmoeting naast haar functie als netwerkmoment nog meer inhoudelijk te verrijken, werden Peter Cabus, secretaris-generaal Ruimte Vlaanderen en Stijn Vanderheiden, projectleider van het territoriaal ontwikkelingsprogramma T.OP Kustzone uitgenodigd. Zij gaven toelichting over dit project dat voor West-Vlaanderen zeer belangrijk is en verder reikt dan enkel het domein van de ruimtelijke planning. Een territoriaal ontwikkelingsprogramma brengt relevante belanghebbenden samen om in een bepaald gebied vanuit gemeenschappelijke doelstellingen tot (een programma van) realisaties op korte en middellange termijn te komen. Een aantal diensten hebben te kennen gegeven dat zij willen betrokken worden bij het project. Bovendien blijkt er al veel informatie voorhanden te zijn bij de verschillende administraties. Zo wees het afdelingshoofd van VDAB er bijvoorbeeld op dat zij veel gegevens hebben omtrent de seizoensdynamiek aan de kust. Uit de reacties tijdens de netwerkreceptie na afloop van de toelichting met vraagronde bleek duidelijk dat deze aanpak wordt gesmaakt omdat het de afdelingshoofden een inkijk geeft in projecten van andere beleidsdomeinen en zodoende de verkokering tegengaat.

[... Heel veel burgers voelen zich aangesproken door de plichten ten opzichte van duurzaamheid, maar komen er niet toe overeenkomstig te handelen. Klimaatverandering is een 'wicked problem'. We lezen onbehagelijk berichten over het klimaat, sidderen even bij het rampzalige toekomstbeeld dat wordt geschetst en gaan daarna weer over tot de orde van de dag. Dit zou een vorm van milieu-

melancholie zijn. Een aanhoudende vorm van rouw die aan de basis ligt van een groot deel van ons gebrek aan reactie op de ecologische verwoesting. Een psychologische benadering met de betrachting de angst van mensen te begrijpen, om dan ook te kunnen begrijpen waarom mensen vaak vermijden wat het meeste pijn doet, zelfs als het uiteindelijk tegen ze werkt. Onze betrokkenheid bij de klimaatverandering is een collaboratief proces, met communicatie zonder directe veroordeling of toekenning van schuld. Het gaat om het erkennen dat de belangen naast elkaar liggen en strijdig met elkaar kunnen zijn. Dat ambivalentie kan bestaan. Want inderdaad: ik geef om de natuur maar ik geef ook om mijn vakantie. Het heeft geen zin om te doen alsof die spanning er niet zou zijn. Verbondenheid wordt te pas en te onpas als het middel voor alle kwalen afgeschilderd. Het gevaar is daarmee levensgroot dat het begrip verder volstrekt 'hol' blijft: dat iedereen het bezigt, maar nauwelijks iemand erin slaagt het écht vorm te geven. Toch valt er niet aan te ontkomen dat het vermogen tot het maken van connectie de sleutel vormt voor succesvol werken aan duurzaamheid en de uitdagingen van de klimaatverandering. Voor het project T.OP Kustzone is er de belangrijke insteek van deze uitdagingen...] (uit de speech van gouverneur Decaluwé).

(uit ppt speech gouverneur – voorstelling van verenigde krachten)

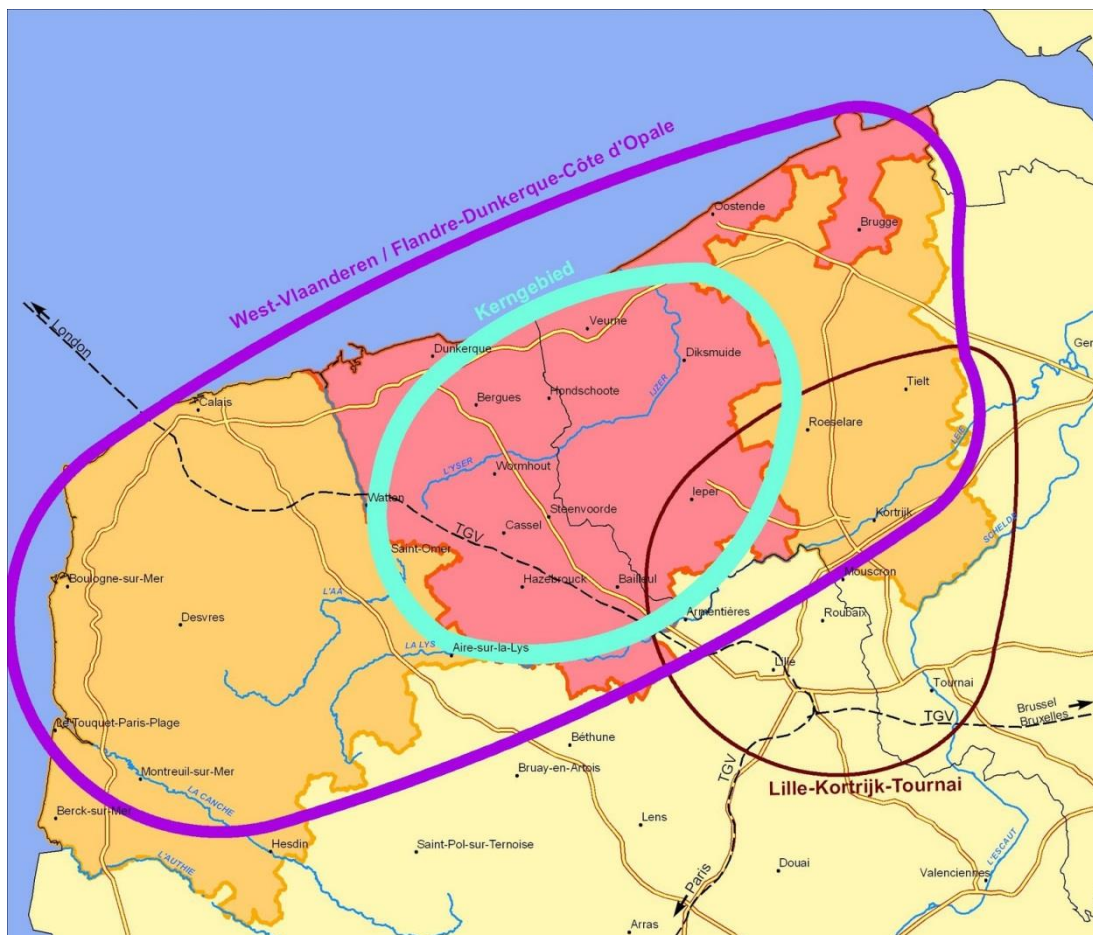
Coördinatie Noord-Frankrijk

De Vlaamse Regering stelde op 17 februari 2012 gouverneur Carl Decaluwé aan als Vlaamse coördinator van de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk met ingang van 1 april 2012 en lopend tot 1 april 2017. Op 1 april 2016 startte dus het vijfde werkjaar van de gouverneur als Vlaamse coördinator.

In het algemeen staat de Vlaamse coördinator in voor de begeleiding van bestaande contacten of de creatie van nieuwe contacten tussen de Vlaamse administraties en hun Noord-Franse collega's en dat voor verschillende thema's.

Een belangrijk onderdeel in het takenpakket van de Vlaamse coördinator is de coördinatie en afstemming van de Vlaamse vertegenwoordiging van de twee Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking (EGTS'en) die in West-Vlaanderen actief zijn, namelijk de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai en de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale.

De gouverneur/Vlaamse coördinator zetelt in de bestuursorganen (Bureau en Algemene Vergadering) van beide structuren.

De gouverneur/Vlaamse coördinator heeft regelmatig overleg over de werking van deze EGTS'en. Zo had de gouverneur/Vlaamse coördinator op 4 januari 2016 in het stadhuis van Kortrijk een onderhoud met de heer Vincent Van Quickenborne, Vlaams vicevoorzitter van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.

Op 15 april 2016 had de gouverneur/Vlaamse coördinator samen met een Vlaamse delegatie in het stadhuis van Kortrijk een ontmoeting en onderhoud met Eurometropool-voorzitter, de heer Rudy Demotte. Dit kaderde in de beslissing van het voorzitterschap van de Eurometropool om een dialoog te voeren met elk van de drie deelregio's. Eerder ontmoette voorzitter Demotte ook een Waalse en een Franse delegatie. Vanuit de Vlaamse partners werden een aantal aanbevelingen geformuleerd om de werking van de Eurometropool te verbeteren. Deze aanbevelingen werden uitgebreid besproken met de heer Demotte, evenals de aanwerving van een nieuwe directeur van het Agentschap van de Eurometropool.

Op 9 mei 2016 had de gouverneur/Vlaamse coördinator in zijn ambtswoning te Brugge een kennismakingsgesprek met de heer Loïc Delhuvette, de inmiddels aangeworven nieuwe directeur van het Agentschap van de Eurometropool. De werking van dit agentschap en van de andere structuren van deze EGTS werd uitvoerig besproken. Tijdens het gesprek werden diverse voorstellen geformuleerd om deze werking te verbeteren. Eén van deze voorstellen is dat de Eurometropool zich zou focussen op een beperkt aantal, maar wel concrete acties per jaar.

EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai

Bureauvergaderingen

Op 22 april 2016 woonde de gouverneur/Vlaamse coördinator de Bureauvergadering van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai te Doornik bij. Op de agenda stonden twee belangrijke punten. Een eerste belangrijk punt was de voorstelling door Eurometropool-voorzitter Rudy Demotte van de conclusies van de politieke bijeenkomsten per deelregio. Deze conclusies werden samengevat in een rapport dat ook een aantal concrete voorstellen bevatte om de werking van de Eurometropool bij te sturen. Er werd in de vergadering

consensus bereikt over dit rapport. Een tweede belangrijk punt was de aanstelling van de heer Loïc Delhuvette als nieuwe directeur van het Agentschap van de Eurometropool.

Op 14 november 2016 woonde de gouverneur/Vlaamse coördinator het Bureau van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai te Rijsel bij. Op deze vergadering werd het project Eurometropool 2.0 voorgesteld. Er werden daarbij een aantal acties voorgesteld in functie van de prioritaire thema's die eerder werden weerhouden door de Algemene Vergadering. De actiefiches 'digitaal netwerk op schaal van de Eurometropool', 'leren van talen', 'grensoverschrijdende tewerkstelling', 'grensoverschrijdend alternerend leren', 'mobiliteit zonder grenzen', 'blauwe ruimte', 'alternatieve energie', 'Eurometropool-bijeenkomsten' en 'grensoverschrijdend kennisnetwerk' werden toegelicht. Directeur van de Eurometropool Loïc Delhuvette stelde ook het nieuwe organigram voor. Tenslotte werden een partnerschap hernieuwd (Eurometropool Judo Masters) en een nieuw partnerschap aangegaan (Cap Innovation).

Regionaal Overleg Metropool

De Bureaus en de Algemene Vergaderingen van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai worden voorbereid door het Regionaal Overleg Metropool (ROM). Dit overlegorgaan wordt voorgezeten door de gouverneur/Vlaamse coördinator en streeft gemeenschappelijke Vlaamse standpunten na. De Vlaamse verkozenen die deel uitmaken van het Bureau en de Algemene Vergadering van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai, de Vlaamse medewerkers die deze EGTS opvolgen en een vertegenwoordiger van Transforum vzw maken deel uit van het ROM.

In 2016 vond het Regionaal Overleg Metropool drie keer plaats. De vergaderingen gingen telkens door in het stadhuis van Kortrijk.

De eerste vergadering was op 15 april 2016. De vergadering stond volledig in het teken van de voorbereiding van de ontmoeting van een delegatie van de Vlaamse partners met Eurometropool-voorzitter Rudy Demotte, onmiddellijk na het ROM. Een ander punt dat werd besproken, was de aanwerving van de nieuwe directeur van het Agentschap van de Eurometropool. Daarover zou een week later een beslissing genomen worden op het Bureau van de Eurometropool, namelijk op 22 april 2016.

Een tweede Regionaal Overleg Metropool vond plaats op 29 juni 2016. Op dit overleg werd de Algemene Vergadering van de Eurometropool van 8 juli 2016 voorbereid. Er werd op het ROM vooral van gedachten gewisseld over de prioritaire thema's en de acties waarrond de Eurometropool de komende periode dient te werken.

De derde en laatste vergadering was op 7 december 2016. De vergadering bereidde de Algemene Vergadering van de Eurometropool van 9 december 2016 voor. Er werd op het ROM van gedachten gewisseld over de prioritaire assen en acties waarrond de Eurometropool de komende periode dient te werken. Aandachtspunt is de invulling van de peter- en meterschappen van de actiegroepen hieromtrent. Daarnaast werd onder meer het budget en het human resourcesbeleid besproken.

EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale

Op 8 maart 2016 woonde de gouverneur/Vlaamse coördinator het Bureau en de Algemene Vergadering bij van de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale te Coudekerque-Village. Belangrijke punten op de agenda van de Algemene Vergadering waren de goedkeuring van het werkprogramma en de begroting voor 2016. Enkele ingediende Interreg V-projecten werden ook toegelicht, waaronder het project 'Magéteaux, Grensoverschrijdende beheersing en beheer van de waterafvoer tussen Duinkerke en Nieuwpoort'. Dit project werd door een aantal technici van de werkgroep Water uitgewerkt. De communicatiestrategie en het communicatieplan van de EGTS werden eveneens op de Algemene Vergadering toegelicht.

Op 13 juni 2016 woonde de gouverneur/Vlaamse coördinator het Bureau en de Algemene Vergadering bij van de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale te Ieper. Op de Bureauvergadering werd het activiteitenrapport 2015 voorbereid. Hiernaast stonden ook de voorbereiding van de jaarrekening en de administratieve rekening van het boekjaar 2015 op de agenda van het Bureau. Ook de begrotingswijziging 2016 stond op de dagorde. Deze documenten werden achteraf op de Algemene Vergadering goedgekeurd.

Werkgroep Water

Naast zijn lidmaatschap van het Bureau en de Algemene Vergadering van deze EGTS, is de gouverneur/Vlaamse coördinator, samen met de heer Bertrand Ringot, burgemeester van Gravelines en Conseiller départemental du Nord, ook peter van de werkgroep Water van deze EGTS. Reeds verschillende jaren wordt in deze werkgroep gewerkt aan een concreet voorstel van oplossing voor de afwateringsproblematiek in het grensgebied tussen Duinkerke en Veurne, meer bepaald De Moeren. In het kader van de gekozen oplossing zijn een aantal werken nodig op zowel Vlaams als Frans grondgebied.

In 2014 werd in de werkgroep Water een principiële beslissing genomen voor het opstarten van een Interreg V-project, met als doel de afwatering in het betrokken grensgebied te verbeteren. Een groep van zowel Vlaamse als Franse technici werkte dit project, genaamd 'Magéteaux', uit. Het project werd in 2015 ingediend in het kader van het Interreg V-programma France-Wallonie-Vlaanderen en in 2016 door de bevoegde autoriteiten van dit programma goedgekeurd. De lancering van dit project is in 2017 voorzien.

VICORO-commissie

Dit ambtelijk interbestuurlijk coördinerend overlegorgaan, kortweg het VICORO, werd op 8 september 2006 door de Vlaamse regering opgericht in functie van een versterkte samenwerking met de Noord-Franse regio. De centrale opdracht van het VICORO bestaat uit het instaan voor een gecoördineerde ambtelijke beleidsvoorbereiding en adviesverlening in functie van de grensoverschrijdende samenwerking met de Noord-Franse regio op het vlak van ruimtelijke ordening.

De VICORO-commissie is samengesteld uit een vertegenwoordiger van RWO, een vertegenwoordiger van de Provincie West-Vlaanderen (Dienst Ruimtelijke Planning), een vertegenwoordiger van WVI en een vertegenwoordiger van Leiedal. Ze zijn hiertoe door hun bestuursniveau gemandateerd.

Een vertegenwoordiger van de gouverneur/Vlaamse coördinator, die eveneens deel uitmaakt van deze commissie, staat in voor het secretariaat. De leden van de intercommunales overleggen op hun beurt ook met de betrokken gemeenten.

In de praktijk komt het VICORO 'fysiek' niet bij elkaar, maar wordt over de binnengekomen Franse dossiers per mail overlegd en informatie uitgewisseld tussen de leden van deze commissie. Dit gebeurt onder de coördinatie (van de vertegenwoordiger) van de gouverneur/Vlaamse coördinator. Eenmaal de leden elk hun advies hebben overgemaakt aan (de vertegenwoordiger van) de gouverneur/Vlaamse coördinator, worden deze gebundeld en vertaald. Met een begeleidend schrijven van de gouverneur/Vlaamse coördinator worden de adviezen vervolgens overgemaakt aan de bevoegde Franse diensten of personen.

In 2016 werd door de VICORO officieel eenmaal een advies uitgebracht over een Frans ruimtelijk planningsdocument. Dit hield verband met op 'le dossier relatif au Schéma de cohérence territoriale (SCoT) de Lille Métropole'. De leden van het VICORO bogen zich over de aanpassingen van dit SCoT, maar formuleerden geen inhoudelijke opmerkingen. In een schrijven van de gouverneur/Vlaamse coördinator van 20 juli 2016 werd de heer Gilles Barsacq van de DREAL hiervan officieel op de hoogte gebracht.

Milieuzaken

Door de stad Wervik werd de gouverneur/Vlaamse coördinator eind 2015 op de hoogte gebracht van een aantal klachten inzake milieuhinder afkomstig van Franse bedrijven. Deze klachten werden door de gouverneur/Vlaamse coördinator via een schrijven van 14 januari 2016 overgemaakt aan de heer Jean-François Cordet, Préfet de la Région Nord – Pas-de-Calais-Picardie, met de vraag deze klachten door zijn bevoegde diensten te laten onderzoeken.

Naar aanleiding van nieuwe klachten die werden geformuleerd door de stad Wervik stuurde de gouverneur op 11 mei 2016 een nieuwe brief hierover, ditmaal naar de nieuwe Préfet. De heer Jean-François Cordet was inmiddels opgevolgd door de heer Michel Lalande.

Op 17 augustus 2016 ontving de gouverneur/Vlaamse coördinator een schrijven van de heer Pierre Clavreuil, Secrétaire général pour les affaires régionales (SGAR), waarin de stand van zaken wordt weergegeven. De bevoegde Franse diensten hebben een inspectie in het

betrokken bedrijf uitgevoerd, een inspectierapport opgesteld en een actieprogramma uitgewerkt. Een technische studie zal nog worden uitgevoerd. De bevoegde Franse diensten kondigden aan toe te zien op de uitvoering van de acties die door het bedrijf worden ondernomen en zullen de gouverneur/Vlaamse coördinator verder op de hoogte houden.

Contacten met diverse personen, overheden en diensten

E.H. mevrouw Claude-France Arnould, Ambassadeur van Frankrijk, werd ontvangen in het stadhuis van Kortrijk. Op uitnodiging van de Ereconsul van Frankrijk, Pierre-Paul De Beir, woonde de gouverneur/Vlaamse coördinator deze ontvangst op 26 februari 2016 bij.

Op 9 maart 2016 ontving de gouverneur/Vlaamse coördinator op zijn beurt H.E. mevrouw Claude-France Arnould, Ambassadeur van Frankrijk, voor een werklunch in zijn ambtswoning te Brugge. Ook Filip D'havé, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs, Procureur Jean-Marie Cool en zijn collega uit Rijsel Thierry Pocquet du Haut-Jussé waren hierop aanwezig. De bijeenkomst ging over de grensoverschrijdende samenwerking en de veiligheidsproblematiek.

Op 18 oktober 2016 ontving de gouverneur/Vlaamse coördinator in zijn ambtswoning te Brugge Filip D'havé, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, Pierre Clavreuil, Secrétaire général pour les affaires régionales (SGAR), Jean-Christophe Bouvier, Préfet délégué pour la défense et la sécurité, en Eric Etienne, Sous-préfet de Dunkerque. De agenda was rijk gevuld met onder meer volgende thema's: de implementatie Doornik II, de ontruiming van de 'Jungle' van Calais, de grenscontroles te Neuville-en-Ferrain, de organisatie van het Strategisch Comité 2016 in Brugge, de mogelijke inplanting van een windmolenpark voor de kust van Duinkerke en de samenwerkingsovereenkomst inzake waterbeheer (in het kader van het Interreg V-project Magéteaux).

Activiteiten 2016 Vlaams coördinatorschap gouverneur

4 januari 2016	overleg met de heer Vincent Van Quickenborne, Vlaams vicevoorzitter van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai (Kortrijk)
26 februari 2016	bijwonen van de ontvangst van H.E. mevrouw Claude-France Arnould, Ambassadeur van Frankrijk (Kortrijk)
8 maart 2016	deelname aan het Bureau en de Algemene Vergadering EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale (Coudekerque-Village)
9 maart 2016	ontvangst en onderhoud met H.E. mevrouw Claude-France Arnould, Ambassadeur van Frankrijk, de heer Filip D'havé, vertegenwoordiger van de

	Vlaamse Regering in Parijs, Procureur Jean-Marie Cool en zijn collega uit Rijsel de heer Thierry Pocquet du Haut-Jussé (Brugge)
15 april 2016	voorzitten Regionaal Overleg Metropool (Kortrijk)
15 april 2016	onderhoud met de heer Rudy Demotte, voorzitter van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai (Kortrijk)
22 april 2016	deelname aan het Bureau van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai (Doornik)
9 mei 2016	ontvangst en onderhoud met de heer Loïc Delhuvette, directeur van het Agentschap van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai (Brugge)
10 juni 2016	deelname aan het Bureau en de Algemene Vergadering van de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale (Ieper)
29 juni 2016	voorzitten Regionaal Overleg Metropool (Kortrijk)
18 oktober 2016	ontvangst en onderhoud met de heer Filip D'havé, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs, de heer Pierre Clavreuil, Secrétaire général pour les affaires régionales (SGAR), de heer Jean-Christophe Bouvier, Préfet délégué pour la défense et la sécurité en de heer Eric Etienne, Sous-préfet de Dunkerque (Brugge)
14 november 2016	deelname aan het Bureau van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai (Kortrijk)
7 december 2016	voorzitten Regionaal Overleg Metropool (Kortrijk)

Integraal waterbeleid:

Bekkenbesturen IJzer, Brugse Polders en Leie

De gouverneur is voorzitter van de bekkenbesturen van het bekken van de IJzer en de Brugse Polders. Hij is samen met de gouverneur van Oost-Vlaanderen co-voorzitter van het bekkenbestuur van de Leie.

Het bekkenbestuur bestaat uit een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau. De algemene bekkenvergadering bestaat uit een ruime groep van waterbeheerders en betrokken instanties binnen het bekken. Alle gemeentebesturen zijn er rechtstreeks vertegenwoordigd. De voorbereiding van de algemene bekkenvergadering gebeurt in het bekkenbureau. In deze kleinere groep zijn de gemeentebesturen vertegenwoordigd door een aantal afgevaardigden. De gouverneur zit beide overlegorganen voor.

In 2016 vonden volgende vergaderingen plaats:

IJzerbekken:

- Bekkenbureau: 20 april 2016 en 10 oktober
- Algemene bekkenvergadering: 13 december

Bekken van de Brugse Polders:

- Bekkenbureau: 20 april
- Algemene bekkenvergadering + Bekkenbureau: 14 december

Leiebekken:

- Algemene bekkenvergadering + Bekkenbureau: 10 mei en 19 oktober.

Generieke opdrachten voor de bekken IJzer, Brugse Polders en Leie

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 met aanduiding van speerpunt- en aandachtsgebieden van kracht

Integrale plannen

Op 18 december 2015 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021. Het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de plannen werd op 2 maart 2016 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De plannen bepalen welke maatregelen en acties Vlaanderen zal nemen om de toestand van de watersystemen te verbeteren en de overstromingsrisico's te beperken.

De stroomgebiedbeheerplannen hebben aandacht voor alle onderdelen van het watersysteem. Naast de beheerplannen voor de Vlaamse delen van de stroomgebieden van de Schelde en Maas, zijn er bekkenspecifieke delen en grondwatersysteemspecifieke delen. De bekkenspecifieke delen voor het IJzerbekken, het bekken van de Brugse Polders en het Leiebekken maken deel uit van het stroomgebiedbeheerplan Schelde.

Zowel de overstromingsrisicobeheerplannen als de zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zijn geïntegreerd.

Focus op gebiedsgerichte werking om de toestand van onze watersystemen te verbeteren

Om de toestand van het oppervlakte- en het grondwater te verbeteren en ons beter te beschermen tegen overstromingen, zijn de komende jaren heel wat maatregelen gepland. Voorbeelden zijn de aanleg van bufferstroken, het herstel van de structuur van waterlopen, de opheffing van vismigratieknelpunten, de sanering van waterbodems, de aanleg van overstromingsgebieden en verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering.

In de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas werd gekozen voor een gefaseerde en gebiedsgerichte aanpak. In speerpuntgebieden is de doelstelling om tegen 2021 een goede toestand te behalen. Aandachtsgebieden zijn afstroomgebieden waar de goede toestand haalbaar is tegen 2027 of waar een sterke dynamiek aanwezig is om acties uit te voeren die in aanzienlijke mate bijdragen aan een verbetering van de toestand.

In West-Vlaanderen zijn er geen speerpuntgebieden afgebakend. De volgende waterlopen werden als aandachtsgebied aangeduid:

- de Blankaart waterlopen, Grote Kemmelbeek en Poperingevaart in het IJzerbekken;
- Rivierbeek-Hertsbergebeek in het bekken van de Brugse Polders;
- Heulebeek in het bekken van de Leie.

De plannen raadplegen

Meer informatie over de stroomgebiedbeheerplannen en de verschillende planonderdelen zijn te raadplegen op www.integraalwaterbeleid.be. In de bekkenbrochures kan nader kennis gemaakt worden met de bekkens en de gebiedsgerichte werking.

Inventarisatie overstromingen

Een intense neerslagzone tussen 30 en 31 mei zorgde voor wateroverlast in een aantal gemeenten in West-Vlaanderen. Voornamelijk gemeenten op de Zuid-West-Vlaamse heuvelrug werden getroffen: Ieper, Zonnebeke, Langemark-Poelkapelle, Lichtervelde. In het bekken van de Brugse Polders waren en vooral problemen in de gemeenten Wingene en Oostkamp. In het Leiebekken deden de grootste problemen zich voor in Roeselare, Moorslede en Ardooië.

De bekkensecretariaten van de IJzer, Brugse Polders en Leie brachten de overstromingen in kaart. Deze informatie is belangrijk om de waterloopmodellen en de overstromingskaarten van de waterbeheerders actueel te houden en om de watertoetskaart te optimaliseren.

Op 11 juni werd Heuvelland getroffen door een plaatselijk onweer. En op 22 juni veroorzaakte een regenzone in de kustzone enkele problemen.

In de periode van 18 tot 24 november viel een aanzienlijke hoeveelheid neerslag met hoge debieten en waterpeilen tot gevolg. Op de grens met Frankrijk werd voor de IJzer de op één na grootste afvoer geregistreerd. De overstromingen in het IJzerbekken bleven beperkt tot niet-kritieke overstromingen in de IJzerbroeken.

De verslagen werden besproken binnen de bekkenstructuren en op de algemene bekkenvergadering goedgekeurd. Het overleg op bekkenniveau wil het draagvlak voor de maatregelen vergroten en de advies- en vergunningsprocedures voor de voorgestelde oplossingen vlotter doen verlopen.

Advisering

Het bekkenbestuur heeft een aantal voorbereidende en adviserende taken. In 2016 werd vanuit de Algemene bekkenvergadering en of het Bekkenbureau een advies gegeven over:

- de Technische plannen van Aquafin;
- het Optimalisatieprogramma bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur van de Vlaamse Milieumaatschappij;
- het Stroomgebiedbeheerplan Belgische kustwateren;
- de opmaak van doelenkaarten habitatype 3260 en Europese beschermde vissoorten;
- het S-IHD vogelrichtlijngebied IJzervallei.

Bekkenspecifieke acties

IJzerbekken

Gebiedsgericht en thematisch overleg over het aandachtsgebied de Grote Kemmelbeek

Het bekkensecretariaat IJzerbekken zette het overleg verder over het afstroomgebied van de Grote Kemmelbeek. Op 24 november 2016 bracht het bekkensecretariaat alle betrokkenen samen om de actuele toestand van de Grote Kemmelbeek, de nog aan te pakken knelpunten en de geplande acties te bespreken. Via dit overleg wil het bekkensecretariaat samen met de betrokken actoren het afstroomgebied van de Grote Kemmelbeek op een integrale manier benaderen, de verschillende initiatieven op elkaar afstemmen en zo komen tot win-situaties en een snellere uitvoering op het terrein.

Grensoverschrijdend project voor de Moeren

Begin juli 2016 werd het Interreg V project Majéteaux goedgekeurd. Het project Majéteaux wil de afwatering van de Moeren verbeteren door een gedeelte van het water uit de Moeren om te leiden via het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke/Canal de Furnes. Het bekkensecretariaat is geassocieerd partner bij dit project. De bekkencoördinator treedt op als co-voorzitter van de grensoverschrijdende werkgroep water van de Europese Groepering Territoriale Samenwerking (EGTS). De verschillende projectpartners (Provincie West-Vlaanderen, Waterwegen en Zeekanaal, Institution Intercommunale des Wateringues (IIW), EGTS en Agence d'Urbanisme Flandre-Dunkerque (AGUR)) willen de wateroverlast beperken door twee nieuwe kunstwerken te bouwen: een noodpompemaal op de Speievaart en een schuifconstructie op site van de 4 Ecluses in Duinkerke. Zo kan het water van de Moeren gedeeltelijk naar het Canal de Furnes/Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke gepompt worden en kan dit kanaal tijdelijk zowel oostelijk als westelijk afwateren. De werking en het beheer van deze kunstwerken zullen een intensievere grensoverschrijdende samenwerking vragen. Om de afspraken vast te leggen, zal een samenwerkingsovereenkomst worden opgemaakt.

Evaluatie en bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit

VMM stelde op de algemene bekkenvergadering het jaarrapport water 2015 voor, gaf een evolutie van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater in het IJzerbekken en gaf het belang van een reductie aan in functie van drinkwaterproductie. Er werden voorbeelden gegeven van de positieve impact van sanering van afvalwater en een succesvolle aanpak van calamiteiten voor de Hollebeek en Spanebeek in Poperinge. AWV zal in 2017 de Ieperstraat in Wijtschate prioritair heraanleggen, op vraag van het bekkenbureau, zodat de KWZI Wijtschate kan uitgebouwd worden, inclusief de toevoerleiding. Het bekkensecretariaat

organiseert, samen met VMM en stad Ieper, het overleg om vissterfte op het kanaal Ieper-IJzer te voorkomen.

Optreden bij watertekort

De droge najaarsperiode veroorzaakte een watertekort in het IJzerbekken. Tijdens het gebiedsgericht en thematisch overleg van 27 oktober 2016 en de algemene bekkenvergadering van 13 december 2016 werd de regelgeving besproken, die door de waterbeheerders aangewend kan worden om te voorkomen dat de waterlopen leeg getrokken worden.

Brugse Polders

Gebiedsgericht en thematisch overleg over het aandachtsgebied Rivierbeek-Hertsbergebeek

In 2016 werd de integrale projectwerking voor het aandachtsgebied Rivierbeek-Hertsbergebeek, opgestart. Op 28 november bracht het bekkensecretariaat van de Brugse Polders alle stakeholders van het gebied samen en werden knelpunten en kansen in kaart gebracht. Enkel door kennis en informatie te delen, prioriteiten te stellen en krachten te bundelen, wordt het bereiken van een gezond watersysteem in het stroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek tegen 2027 een haalbare kaart.

Gebiedsgericht en thematisch overleg over de Paulusvaart

In 2016 werden belangrijke stappen gezet om de waterkwaliteitsproblemen van de Paulusvaart op te lossen. Op vraag van de stuurgroep van het project van de Zwinuitbreiding, onder voorzitterschap van de gouverneur, organiseerde het bekkensecretariaat hiertoe het nodige overleg. Een goede waterkwaliteit van de Paulusvaart is van groot belang voor het project, welke onder andere voorziet in zowel het terugdringen van de verzilting door toevoer van zoet water van o.a. de Paulusvaart als in het wegpompen van water naar het Zwin bij overstromingen.

Faciliteren van dossiers over de Noordede

De gouverneur besliste op het bekkensbestuur van 14 december 2016 een coördinerende rol op zich te nemen inzake diverse aspecten van waterbeheersing van de Noordede om te komen tot een globale oplossing voor het ganse afstroomgebied.

Leiebekken

Opstarten gebiedsgericht en thematisch overleg

Op de West-Vlaamse heuvelrug komen heel wat erosieproblemen voor. De bekkensecretariaten van het Leie- en IJzerbekken slaan de handen in elkaar om via gebiedsgericht en thematisch overleg de problemen integraal aan te pakken. Ter voorbereiding woonden de bekkensecretariaten een infodag, georganiseerd door Inagro, bij. Hierbij werd een overzicht gegeven van de uitgevoerde en geplande acties alsook de knelpunten die men ondervindt bij de uitvoering van erosiebestrijdende projecten. Een aantal projecten werden ter plaatse bezocht. In de loop van 2017 zal door de bekkensecretariaten ook een erosiedag specifiek voor het gebied van de West-Vlaamse heuvels georganiseerd worden.

Het bekkensecretariaat van de Leie trof in 2016 voorbereidingen om het gebieds- en thematisch overleg voor het aandachtsgebied van de Heulebeek en voor het afstroomgebied van de Gaverbeek op te starten, welke in de loop van 2017 verder vorm zal krijgen.

Toetsing signaalgebieden

Het Leiebekken behandelde in 2016 3 signaalgebiedsfiches. Hiervan liggen er 2 in de provincie West-Vlaanderen, meer bepaald te Moorslede (Dadipark) en te Izegem (Sasbrug). Het bekkensecretariaat bereidde de ontwerp-fiches voor in samenwerking met de gemeenten en andere betrokkenen. Na definitieve beslissing door de Algemene bekkenvergadering maakte de CIW ze over aan de Vlaamse Regering.

De fiches met de ontwerp start beslissingen zijn terug te vinden op de webpagina www.signaalgebieden.be (vervolgtrajecten reeks 3) in afwachting van een definitieve beslissing door de Vlaamse Regering.

Conclusie en aanbevelingen

West-Vlaanderen, het Belgisch deel van de Noordzee en de gouverneur

De provinciegouverneur van West-Vlaanderen heeft naast zijn taken in zijn provincie als Commissaris van de federale en de Vlaamse regering, ook een specifieke taakstelling rond het Belgisch deel van de Noordzee.

Zo is de gouverneur van West-Vlaanderen bestuurlijke overheid op zee.

Dit betekent dat voor het vervullen van haar opdrachten van bestuurlijke politie in de Belgische territoriale zee, de exclusieve economische zone en op het continentaal plat, de federale politie onder het gezag van de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen staat. Dit onderdeel van de Verzamelwet Geïntegreerde politie is in werking getreden op 9 mei 2016, 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad. Het gaat hierbij om bestuurlijke maatregelen die nodig zijn om de openbare orde in de Belgische Noordzee te handhaven, zoals het beheer van een gebeurtenis op zee die de afbakening van een perimeter vereist of de doorreis van een vaartuig in de Belgische territoriale wateren dat een probleem (vb. ongeval) zou kunnen stellen.

Daarnaast werd de gouverneur van West-Vlaanderen door de Vlaamse en federale overheden aangeduid als de bevoegde instantie voor schepen die bijstand behoeven. De gouverneur treedt op als de maritieme veiligheid of de bescherming van het mariene milieu in het gedrang komt. Dit maakt dat de gouverneur bij de activatie van het Noodplan ANIP Noordzee – meer bepaald bij toepassing van het plan voor schepen die bijstand behoeven – een beslissing kan nemen. Conform de wetgeving kan de gouverneur zelfs de kapitein van het vaartuig gelasten om de nodige maatregelen te nemen om een einde te maken aan een bedreiging van het milieu of de maritieme veiligheid.

In de praktijk neemt de gouverneur van West-Vlaanderen, bij activatie van het ANIP Noordzee enkele bevoegdheden van de minister van Binnenlandse Zaken over. Als onafhankelijke bevoegde autoriteit, vervult hij een coördinerende rol met beslissingsrechte. Het zijn toegewezen bevoegdheden, die gelden voor de duur van het incident, bij activatie van het ANIP Noordzee en beperkt zijn tot nautisch-technisch zeggenschap.

Op het Belgisch deel van de Noordzee zijn verschillende overheden en administraties actief. De coördinatie en het overleg tussen de bevoegde federale en Vlaamse diensten en de provincie West-Vlaanderen vindt plaats in de structuur Kustwacht. De gouverneur van West-Vlaanderen is voorzitter van het Overlegorgaan Kustwacht.

De aanhoudende intensivering van het gebruik van de zee- en kustgebieden hebben geleid tot een uitgebreid pakket aan wet- en regelgevende instrumenten. Het beheer van de Noordzee is gestoeld op nationale en internationale wettelijke kaders en op nationale en Vlaamse beleidsregels.

Autonome ontwikkelingen, voortschrijdend inzicht, de doorwerking van Europese richtlijnen en ook de dynamiek van de Noordzee zelf, zorgen voor een blijvende nood aan continue vernieuwing en samenwerking. Integraal beheer is hierbij een essentieel element.

Het Belgisch deel van de Noordzee is een algemene bevoegdheid van de federale overheid. Zij plannen de uitwerking van een Noordzeevisie 2050, die in zeker mate stroomlijnt met de herziening van het Marien Ruimtelijk Plan. Deze twee federale projecten volgt de gouverneur met zijn diensten van nabij op. Uiteindelijk hebben deze projecten impact op de realisatie van de geplande Vlaamse projecten Vlaamse Baaien en TO.P Kustzone waar de gouverneur een actieve rol speelt als voorzitter van het stakeholdersforum en de planbegeleidingsgroep. Planbegeleiding en een stakeholdersforum zijn belangrijk voor de creatie van draagvlak bij de burgers door goede informatie en captatie van de particuliere bezorgdheden.

Er is de algemene vaststelling dat deze feitelijkheden te weinig bekend zijn binnen de Vlaamse administraties. De gouverneur heeft met zijn taakstelling rond de Noordzee een unieke uitgangspunt die overview biedt op wat beweegt en gepland wordt op en rond onze zee.

Geen spreekwoordelijke bloempot

De gouverneur neemt zijn rol als voorzitter van stuur-, klankbord-, beleids- en planbegeleidingsgroepen en van stakeholdersfora *au sérieux*. Er wordt dan ook werk gemaakt en gevraagd naar een vooroverleg met de betrokken administraties. De gouverneur weigert de spreekwoordelijke bloempot van dienst te zijn op de vergadring van dergelijke participatieve groepen. Uit de opgedane ervaring van de laatste vijf jaar blijkt heel duidelijk dat de gouverneur meestal het verschil van een positieve uitkomst kan maken onder meer door zijn unieke positie in het bestuurlijk bestel. Wel is het opportuun om reeds in een vroege fase betrokken te zijn. Niet als alle mogelijke procedures en methodes zijn uitgeput.

Carl Decaluwé

Gouverneur van West-Vlaanderen